

Megjelen: hetenkint egyszer, Csütörtökön.

Előfizetési feltételek: Egész évre . . . . . 6 ft. | Félévre . . . . . 3 ft. | Negyed évre . . . . . 1 ft. 50 kr.

Hirdetések díjai: a háromhasábos petisors első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kínostári illeték minden egyes beigátásért 30 kr.

A szerkesztő lakása: „Pestvárosánál“ 6-ik szám alatt.

Hirdetések minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kéretik az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.

Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

1873.

(Folytatás.)

Tagadhatatlan, hogy azon lázas igazgatóság, mely a múlt évben megynéket úgyszólván fogva tartotta: megynékre káros volt annyira, hogy a kivihető javításokat sem voltunk képesek foganatosítani. Hiszszük azonban, hogy a láz elmúltával szükségképen azon tere fogunk lépni, mely parancsolja, hogy megynék jövőjének fejlesztése tekintetéből először is azon segélyforrásokról gondoskodjunk, melyek anyagi s szellemi fejlődésünkre okvetlenül megkívánatnak.

Szellemi fejlődésünk emelése illetőleg a múlt évből nem igen sok örvendetes jelenséget jegyezhetünk fel. — Főhibát abban kell keresnünk, hogy főleg az elemi oktatást illető eljárásra nézve, azon szomorító körülményt kell megemlítenünk, hogy a megye s megyei tanfelügyelő soha sem tudtak egyöntetű eljárásban megállapodni, s a hivatali féltékénység minden egyes határozathozatalnál kírít. — Hiba volt az is, hogy többen a tanfelügyelői tisztet nem mint önálló királyi hivatalt, hanem mint egy a megyének alárendelt közeget akarták tekinteni. Így a tanfelügyelő sohasem juthatott azon kellemes helyzetbe, hogy szükség követelte rendeleteit végre is tudta volna hajtani, a tanfelügyelő pedig ismét vonakodott a megye határozatait foganatosítani. Így történt aztán, hogy ismét sok szép terv diszlett a papíron, s nem találkozott soha senki, ki azt végrehajtotta volna.

Elhez járul még az, hogy tanítóink nem részesítettek a kellő oltalomban. — Barátjai vagyunk a közös iskoláknak; de csak úgy, ha a tanügybe azok szólnak bele, kik nem csak jó akarattal, de képességgel is bírnak arra, hogy joguk lehessen a tanításra befolyjni. Igen sok eset fordult elő, hogy egyes községekben okosoknak látszani akarók, — kik alig tudják nevéket aláírni — gancsokodnak a szegény tanítón s ezek akarják előírni, hogy miképen kelljen a tanítónak előadásait tartani. Hogy miképen kelljen a gabonát a földbe vetni, vagy melyik ló kehes vagy nem: ahhoz érthetnek, de hogy a tanításhoz, melyhez annyi éven át való tanulás szükséges is értsenek — azt kétségbe vonjuk. — S fájdalom, megtörtént, hogy ilyen egyes falusi basák ellen a miniszteriumnak kellett a tanító jogait megvédeni. Ha ezen égető bajon segíteni nem fogunk, s a tanítónak állását gyakran egy tudatlan suhanczától tesszük függővé — el lehetünk készelve arra, hogy daczára annak, miszerint Torontál az ország legjelesebb tanítóival rendelkezik — az oktatásügy hanyatlani fog.

A mely államban a tanítók nem becsültetnek — ott a hanyatlás biztos.

Középtanodai tanügyünk emelésére is megtételre a kellő lépések. — Ugyanis Stefán Mikály a város derek polgármestere, minden erejéből oda törekedett, hogy a gymnasialis alaphól megmentsen annyit, mennyi csak lehetséges volt, s fáradságos buzgalmának csakugyan sikerült is a tőkéből oly részleteket is megmenteni, melyek már veszve látszottak lenni. Az időközben helytelen kezelés által elvesztett tőkét pedig úgy törekedett helyrehozni, hogy az eddig 6% helyett azt 10% gyümölcsözötti. Így azon kellemes helyzetbe jut a város, hogy az elvesztett tőkét nem kell sajátjából pótolni. — Ezen fölül igen kedvező feltételek mellett folyamodás történt a cultusministeriumhoz aziránt, hogy a jelenlegi négy osztályú algymnasium, állami főgymnasiummá emeltessék.

Ez dióhéjban közoktatási ügyünk. A közigazgatási viszonyokra még visszatérünk. Egyelőre csak azt jegyezzük meg, hogy a megyék területi viszonyait szabályozó törvényjavaslat szerint a jelenlegi Torontálmege két részre osztatik fel,

Torontál s Horom nevezettel. Nekünk feladatunk leend a legkényesebb helyzetű Horommege viszonyait intézni. S itt is azon általános óhaj létezik, hogy szerencsés tapintattal az arra való egyéneket legyünk képesek kiválasztani. És ez felette szükséges — mert, azon embereknek, kik egy tartós alap megvetésének nemes becsyágyával bírnak, tapasztalatra van szükségök, különben csak elméleti emberek lesznek; és ez az államférfiaknak legveszedelmesebb faja, mely a legbecsületesebb meggyőződésekkel és legleleményesebb kombinatiók által veszélybe dönti az országot; és mert a tapasztalás okvetlenül szükséges, itt kezdődik hasznossága azon egyéneknek, kiknek bölcsessége, bátorsága és eszélyessége képes a jövődó megvételre a veszélytől megmenteni.

APRÓSÁGOK.

X. úr a napokban, amint a casinóból hazajött, nejt egy barátjával oly bizalmas és könyes helyzetben találta, hogy lehetetlen volt haragban ki nem törnie. Amint azután bevégezte méltó indignációját, a nő egészen nyugodtan s szavakkal fordult dühösködő férje felé:

— Mások pedig jegyezze meg férjem uram, hogy az ildomos férj, mielőtt neje szobájába lép, kopogtatni szokott.

X. urat nejeknek ezen mohamedán nyugalma annyira kihozta sodrából, hogy egészen meglepedkezett arról, miszerint neki most baragudnia kellene, s mi több, bocsánatot kért nejtől lovagiatlanságáért, s megígérte hogy ezentúl kopogtatni fog, mielőtt neje szobájának küszöbét átlépi.

Ugyancsak X. urral történt, hogy egy alkalommal a „szülő szemből szürt levecské“-ből a szokottnál többet talált bevenni, s így tulajdon lábain nem járhatván, kénytelen volt magát inasa által vezetetni baba.

Történt azonban, hogy amint az „Amerika“ ingoványain hazafelé haladnának, útközben megbotlottak valamiben.

— Te Jancsi, nézd meg mi fekszik itt a földön? szolt X. úr inasához.

A legény lehajol a corpus delicti-hez, s ekképen felel:

— Egy részeg ember tesuram. — Nohát akkor engem támassz a falhoz, azt a disznót vezesd haza, s jöjj el ismét értem.

— Nem atreszál téged ez a fiatal ember? — kérde a német-városi kis leány barátját egy előtűk elhaladott dándyre mutatva, kit különben a nagy utczán is láthatni eleget.

— Ugyan kérlek ne laxálj! felelt a másik. (Az első persze azt akarta mondani intreszál, a másik pedig ne vexálj.)

B. úr, ki szinte a műkedvelők közé lépett, amint meghallotta, hogy nejt is felkérte a polgármester közreműködésére, így sóhajtott fel:

— Hát még itt sem lehetek ment a feleségemtől?

A mult farsangon történt egy bál alkalmával, hogy egy fiatal ember kézszerítés által akarta kifejezni imádottja iránti vonalmát, s a merénylet a négyes alatt sikerült is.

A nő azonban fitogtatni akarván hódítási képességét neheztelést szimelve oly hangosan támadta meg Romeoját vakmerőségéért, hogy a közellévők figyelmét is felkeltette. A fiatal embert meglepte ugyan e „non putarem“, azonban csakhamar feltalálta magát s nyugodtan válaszolt:

Bocsánat nagyság, de nem önnök volt szánya. A nő bosszusan fordult el, a körülállók pedig mosolyogtak az élelmességen.

A multkor elkéstem, s „pest városához“ czimzett szállódban töltöttem az éjszakát. Állom nem jött szememre, mert oly szokatlan zajt és nyögést hallottak füleim a szomszéd-szobában, hogy lehetetlen volt emiatt az állomnak adni magamat. Végre a hortyogás megszűnt. Hogy rendes vagy rendetlen állapot következett-e be az alvónál azt bajos volna, meghatározni, miután a fölébredést egy iszonyú csattanás követte. Erre már magam is megijedtem, s a szobapinczér után sürgönyöztem, ki, midőn megérkezett — azon kérdésemmre, hogy ki van a mellettem levő szobában szállva, ási-tozva azt válaszolá, hogy egy pancsovai marha-kereskedő. Azonnal tisztába jöttem magammal, hogy ezt bizonyosan a lelkiismeretem furdalja, azért tesz álmban ily czeremoniát. Később azonban megtudtam, hogy a marha-kereskedő álmban egy vadkan kergette, és a nagy ijedségben leest a pamlagról, s a földön szerencsésen fölébredett. — Beszélük, hogy ez volt a legnagyobb híve Miletitsnek, de mióta megtudta, hogy Avram úr többet bír a szilviumból inni, mint ő! azóta elpartolt táborából.

A pancsovai képviselő választás.

Nem csalódtunk midőn hetek előtt figyelmeztettük a magas kormányt a határvidékben üzött igazgatásokról; melyeket az Ujvidéken székülő omladisták ügynökei egész nyíltan intéztek községről községre.

Nem csalódtunk midőn azt állítottuk, hogy az igazgatások a képviselőválasztás napján fogják a teltpontot elérni. Ugy is történt.

Kaszapinovic és ügynök-társai már napokkal a választás előtt útra keltek a kerületben, hogy figyelmeztessék a népet azon borzasztó vételkre, ha Sztojaekovicra szavaznak, szerintök az ily árulót még a föld sem tűrné meg gyomrában, stb. Hogy a románok sem maradjanak igaztók nélkül, Babes is megjelent, s igen természetes, hogy ő sem maradt tétlenül hanem mindent elkövetett, hogy a hozzá oly méltó Miletics és csatlósainak barátságát és kegyes pártfogását magának továbbra is biztosítsa. A csendes kedélyű románokat Babes & Comp. a választás napján annyira felizgatták, hogy megszegve adott szavukat tömegesen mentek át az omladina jelöltje táborába.

A pancsovai választásra vonatkozólag a következő sürgönyök fekszenek előttünk:

Pancsova, január 11-én 11 óra 40 percz. A szavazat folyvást tart és valószínűleg még az egész napon és éjszakán át tartani fog. 10 órákor Sztojaekovicnak 2400, Politának 2350 szavazata volt. Daczára annak, hogy a románok a Deakpárttól mind elpartoltak s eddig egy sem szavazott a Deakpárt jelöltjére, a deakpárti szavazatok száma a 4000-et elérni fogja. Neudorf román község magatartása döntő leend, s azon párt, melyhez csatlakozik, győzni fog. A valószínűség amellet van, hogy a neudorfiak az ultraszerb nationalistá táborba átesapnak.

Pancsova, január 11-én este 10 óra 10 perczkor. E perczben a szavazás a közreműködő nationalistá párti bizalmi férfiaknak a kormány elleni botrányos és indulatos kifakadásai miatt félbeszakadt, s így a választás váratlanul véget ért. Holnap bővebben.

Pancsova, január 12-én 9 órákor reggel. A nationalisták féltelensége miatt félbeszakadt szavazás egy és fél órákor ismét folytatott. A Deakpárt ez ellen tiltakozott. Kovács választási elnökhelyettes irásban kijelenté, hogy a választási aktusban több részt nem vehet. Nagy-Beeskerekre a központi választmányhoz távsürgöny küldetett más elnökhelyettes kiküldése végett, mire ha 11 óráig válasz nem érkezik, a választás újra félbeszakittatik s ezuttal nem fog megtörténni. A nationalisták féltelen erőszakoskodása vég-határáig eljutott.

A fentebbi sürgönyökből tisztán láthatni, hogy a határvidéki népesség mily kevés politikai érettséggel bír; mert akik ma itt, holnap ott szavaznak, ott nem a meggyőződés után mérnek, de vitelnek mind a bármok a vágóhídra.

A románok is megmutatták azzal, hogy a szavazás előtt átpartoltak, hogy elférnek ők is a hitványság köpönyegé alatt.

A választás mikénti menetéről csak jövő számunkban közölhetünk hiteles leírást, addig is a következő sürgönyeket jónak látjuk olvasóinknak bemutatni.

Pancsova, január 12-én, délelőtt 10 órákor. Január 9-ike óta itt a választó küzdelem olyan módon foly, minőt hazánk, Magyarország még nem látott. Az egyik részen az állameszme hívei, a másikon azok küzdelme, kik az államot megdönteni akarják. A szerb zászló elővitele mellett, mely a szerb fejedelmi czimzerrel volt diszitve, vonult a szerb nemzeti párt a választás helyisége elé, hangosan kiabálván, hogy Magyarországról nem akarnak tudni. Magában a választó helyiségben a szerb bizalmi férfiak olyan durva sértésekkel illették a kormányt, hogy e miatt a választás folyamát már két ízben félbe kelle szakítani. Épen e pillanatban a kimerült választási elnök betegesen összeomlott, minek folytán a választást ismét föl kelle függeszteni.

Pancsova, január 12-én, délelőtt 12 órákor. A kormánypárt ép most a választás függesztését kívánta, mert a nemzetiségi párt kormánypárti választókat rejtett helyeken fogva tart, a kereszt jelvényével fanatizálja a tömeget, az állami zászló mellőzésével nemzetiségi zászlókat használ és izgatja a választókat Magyarország és kormány ellen. A nemzetiségi párt egy bizalmi férfia a választási helyiségben öklével az asztalra ütött, fenyegeté a kormánypárti választókat és felségsértő szavakat mondott.

Midőn e sorokat írjuk, értesülünk, hogy a választás, illetőleg a szavazás be lett szüntetve, hogy mi volt az ok, majd megtudjuk jövőre, addig is csak sajnálatunkat nyilváníthatjuk a véghez ment esemény fölött.

Indokok

a közigazgatási járások száma- és székhelyeinek meghatározásáról szóló törvényjavaslathoz.

A közigazgatási járások jelenlegi száma és beosztása nem minden vármegyében felel meg a közigazgatás és a lakosság érdekeinek; a járások száma nem minden törvényhatóságban áll arányban a területtel, még kevésbé a népességgel; mert míg Hontban 7800 lélekre, Naszód vidék, Aranyos és Maros székben 8500-ra, Kővárvidékben és Sárospan 13,000-re, Dobokában 16,000-re és Ungban 20,000 lélekre esik egy szolgabíró; addig Komáromban 32,500 lakosra, Veszprémben 40,000-re és végre Tolnában 44,000-re lakosra esik egy közigazgatási járás.

Ezen felosztás akadályul szolgál a helyes és gyors közigazgatásnak és nem felel meg a nagy közönség érdekeinek. Ezen visszasszágon más uton segíteni nem lehet, mint ha a törvényhozás a járások számát és székhelyeit törvény által határozza meg.

Kötelességemet véltém tehát teljesíteni, midőn a törvényhatóságok területének szabályozása és új beosztásáról szóló törvényjavaslattal egyidejűleg a közigazgatási járások száma- és székhelyeinek meghatározása iránt külön törvényjavaslatot terjeszték a törvényhozás elé.

A törvényjavaslatban foglalt felosztásnál, a területi és egyéb viszonyokon felül a lakosság számát kellett alapul vennem, és pedig akként, hogy egy közigazgatási járásra mintegy 30,000 lélek essék, megjegyezvén, hogy a járások számának megállapítása előtt, a megszüntetendő és az illető megyékbe bekebelezendő szabad királyi és törvényhatósági joggal felruházott, valamint a rendezett tanácsal ellátott városok népessége, minthogy az említett városok szolgabírói hatóság alatt állanak, az illető vármegye lakosságának számából levonatot.

Ezen felül a közigazgatásnak épen úgy, mint a helyhatósági önkormányzatnak és a nagy közönség kényelmének nagy hátrányára szolgál azon körülmény, hogy más lévén a járási és kerületi beosztás a politikai közigazgatásnál, más a törvénykezés és adóhivataloknál, más a közigazgatás egyéb ágamál, egy járási tisztviselő és a felek gyakran távolesó s külön helyeken székülő 3—4 járási tisztviselővel kénytelenek érintkezni.

Ezen ténykörülmény igazolása végett van szerencsém a tisztelt képviselőháznak az 1 % és 2 % alatt mellékelt kimutatásokat bemutatni.

Mulhatatlanul szükségesnek mutatkozik tehát a járásoknak a közkormányzat minden ága szerint összehangzó felosztása.

E végből az igazság- és pénzügyminister társaimmal tartott értekezletek után azon megállapodásra jutottunk, hogy a szolgabíroság, járásbíroság és adóhivatal minden járásban egy községben pontosítottassék össze.

Megállapodtunk továbbá abban is, hogy oly járások, melyekben adóhivatal nem állittatik fel, adózási és egyéb pénzügyi tekintetben valamennyi községekkel a legközelebbi adóhivatalhoz osztassanak be.

Hogy azonban a hason szempontból egyenlő beosztás gyakorlati kivitele lehetséges legyen, törvény által kell megállapítani a közigazgatási járások számát, és törvény által kell meghatározni azok székhelyeit.

Ami az 53. §. intézkedését vagyis a vármegye egyes vidékeinek a járási székhelyekhez leendő beosztását illeti ennek eszközlését a vármegyékre véltém bízhatni, mivel ők inkább vehetik figyelembe az egyes községek kívánalmait, de fel kellett tartani a belügyministernek ez iránybani jóváhagyását, mert csak ezen eljárás mellett érhető el azon cél, hogy a közigazgatási beosztás a törvénykezés és pénzügyi járások felosztásával összhangzásba hozassék.

A 3. % és 4. % alatti kimutatásokban van szerencsém a tisztelt képviselőháznak a járási hivatalok általam tervezett számát és székhelyeit, valamint a szolgabírói hatóság alá nem tartozó városokat is, megynként előtűntetni, főleg azon különbözetnek felderítése végett, mely a közigazgatási járások és a járásbíroságok száma között létezik, és amelynek oka abban fekszik, hogy míg a fentérintett városok szolgabírói hatóság alá nem tartozván, azokra nézve ép úgy, mint a törvényhatósági joggal bíró szabad kir. és egyéb városokra szolgabírói járások alakítása felesleges, addig ezen utóbbi osztályokba tartozó városok is a járásbíroságok területéhez tartoznak.

Nagy akadályul szolgál végre a közigazgatás menetében, valamint a helyhatósági önkormányzat fejlesztése és megszilárdításában

azon körülmény, hogy a járási szolgabírák, kik a végrehajtó hatalomnak a járásban egyedül közege, s kik azonfelül a hatóságuk alatt álló közegekre felügyelni tartoznak, bizonyos és meghatározott székhelyen állandóan nem tartózkodnak.

Ezen törvényjavaslatban kimondott azon intézkedés tehát, mely szerint a szolgabíró a járás székhelyén lakni köteles, amint egyrészt természetes következménye a járási székhelyek törvény általi meghatározásának, úgy másrészt a közigazgatás és a nagy közönség érdekeinek is leginkább megfelel.

Kelt Budapesten, 1873. évi december 1-én.
Gr. Szapáry Gyula s. k.,
m. kir. belügyminiszter.

Az uszoratörvényről a betáblázott kölcsönöknél.*)

Az ipart és kereskedelmet a lefolyt év folytán ért csapások legnagyobbikában áll, hogy a hitelforrások bedugultak és a kereskedő nem képes az üzlete folytatásához megkívánt pénzt tühető kamatok mellett, még áruinak lekötésével sem előteremteni. Amde e baj a mezőgazdaságra is súlyosan nehezedik. A hitelintézetek, melyek a kölcsönöket nagyjából zölgólevelekben nyújtják, miután a zölgólevelek után a kereslet a pénzpiacra ha épen meg nem is szűnt, de igen-igen csökkent, szintén fölötté lassan járnak el a hitelezésben, sőt egyrészt egészen beszűkítette a jelzálogi kölcsönzést, például a magyar általános földhitelezési társaság, amely már jó ideje, hogy nem ad jelzálogos kölcsönt, ennél fogva nem is bocsát ki zölgólevelet. A fővárosi és vidéki takarékpénztárak e czélra nem rendelkeznek, elég pénzzel és így, ha valamikor, egy jelen viszonyok közt lehetetlen nekik hosszabb, nyugodt és fölmondásnak alá nem vetett törlesztési kölcsönöket — betáblázás mellett — megszavazni és folyóvá tenni.

E szomorú hitelviszonyok mellett az uszora napról-napra elharapódik. Mig ezelőtt első helyen eszközölt betáblázásnál körülbelül 6% volt a rendes kamatláb, amde igen gyakran még ekkora sem, ma a telekkönyvi hatóságok mindennap eszközölnék bekebelezéseket, még pedig első helyen 20, 30, sőt 50% mellett is! Hiszen az éhség kérelhetetlenül parancsol és nagyobb hatalom mindennél. És nem hiányoznak olyanok, kik a közsanyarúságból, új, biztos jövedelmi forrásokat nyitnak maguknak. Az uszoras csak arra gondol, hogy tőkét egy év alatt megkészszeresse, és mi nyújthatna neki nagyobb bizosságot és kilátást erre, mint a hipoteka mellett nyújtott kölcsön, miután itt teljesen födözve van és mitsem kockáztat. Nem bánja, ha neve, mint nyilvános uszorasé, a telekkönyvbe vezetetik és ott fityeg; a magas kamatok kárpótják a jó hírnévben szenvedett csorbultást.

Nem csoda, ha ily hitelviszonyok mellett egyesek — törvényhozók és kormányközegek — komolyan gondolkodni kezdenek afölött, hogy a betáblázott kölcsönöknél bizonyos kamatmaximum állapítsassék meg, amelyen túl azután a bekebelezés ne legyen eszközölhető. Más szóval: az uszora-törvény a jelzálogos kölcsönöknél újra életbe léptetessék.

E tervet azonban, bármily nemes humanizmusnak és jóakaró gondoskodásnak legyen szüleménye az, mi teljesen kivihetetlennek tartjuk. Az utóbbi üzleti világ oly leleményességet árult el minden uszoratörvény kiadásában, hogy annak életbeléptetésétől nem lehet sikert várni. Annál kevésbé vezetne sikerre, ha e törvény a hitelüzleteknek csak egy nemére, a jelzálogos kölcsönökre nézve lenne érvényben. Mert akkor a telekkönyvben csak bizonyos összegig lehetne a kamatok bekebelezni, amde emellett az uszoras hitelező majd gondoskodnék magáról váltók vagy egyéb, be nem táblázott adósevelek kiállításával. És ki lenne képes még a bekebelezett kötelezvényeknél is arra ügyelni, hogy az összeg, amely bekebeleztetett, azonos-e azon összeggel, amely az adósnak kezéhez jutott, hogy a kötelezvény magasabb összegről nem iratott-e? Az uszo-

* A „Magyar Politika” e jeles cikkét mi is átvesszük, és azt egész terjedelmében magunkévá tesszük. Szerk.

rások pedig okvetlenül, ezen még metszőbb szerhez folyamodnának, hogy a kamat-maximum törvényét kijátszassák.*)

De vannak itt még egyéb tekintetek is. A kamat-maximumot lehetetlen általánosságban formulálni és meghatározni, lehetetlen azért, mert azon jelzálogi bizosságot, amelynek a bekebelezett követelések örövendek, a bekebelezés sorrendje szerint igen különböző. Azt sem lehet mondani, hogy az első helyen betáblázott követeléseknél a kamat-maximum, másodhelyen nagyobb, harmadik helyen még nagyobb, mivel lehet, hogy valamely követelés első helyen sincs kellő hipotekaris födözettel biztosítva, és ellenkezőleg az is föltehető, hogy valamely negyedik vagy ötödik helyen bekebelezett jelzálogos hitelező követelése csak oly biztos, mintha első helyen lenne betáblázva. Ki fogná megítélni a bizosságot fokát!

Jelen hitelviszonyaink az ország különböző részein egymástól olyannyira eltérők, hogy lehetetlen törvényhozással megállapítani a kamat-maximumot. Ezáltal nélkül a hitel minden forrása bedugulna, másutt, hol még pénz kapható olcsóbb föltételek mellett is, ez még drágábbá tétetnék. A kamat-maximumot ugyanis csekély tételben nem lehet megállapítani, ha pedig nagy tételben állapítaná meg a törvényhozás, ugy valamennyi jelzálogos kölcsönél egyszerre az lenne az uralkodó kamatláb, a régiebb, olcsóbb kölcsönök fölmondatlanak, mindenki azon kamattal, a melyet az országos törvényhozás is elfogadtatott, jogosnak, méltányosnak tartaná és még azon hitelező is, ki eddig röstellte a telekkönyvbe saját neve mellett a kikötött magas kamatok nyilvánosan bejegyeztetni, most bizvást a törvényhozás által elfogadott, és sanctionált legmagasabb kamattal kötné ki és jegyeztetné a nyilvánkönyvekbe.**)

A jelzálogos kölcsönöknél föjlemvonása a nyugodtság, amelynek az adós és a bizosság, amelynek a hitelező örövend. Az első nem zaklattatik fölmondások által hitelezői részéről, akik tudják jól, hogy tőkájuk teljes bizossággal van, és meghozza a kikötött évi kamatokat. De hogy a jelzálogos kölcsönöknek e jellege biztosítások: a törvényhozásnak egészen szabadon kell hagyni az egyezkedést a hitelező és adós közt és semmi módon sem lehet azt korlátozni, miután azt kockázatlannal ezel, hogy a hitelezők folytonos fölmondásaikkal jelzálogos adósaik fejei fölött Damocles kardját suhogtatnák, és így a kamat-maximum elve ugyan meg lenne mentve, de mégis a folytonos végrehajtások és kényszer-eladások napirenden lennének — és így az uszoranál még nagyobb baj állana elő.***)

Emlékezzünk meg a tanítókról.

I.
Nemzetünk mint tudva levő dolog — alkotmányos kormányzattal bír. A község saját kebeléből választja előjáróját így tehát önmagát kormányozza.

Kormányformánk illetlen minősége, mely

*) Mind igaz. Csak hogy ily esetekben csalás vagy szarolás végett büntényítések elé kerülhet az illető — amely tekintet mégis gyakran üdvös féket képez: mig ma a törvény följogostja a legszemtelenebb szarolásra. Ezen különbséget nem lehet ignorálni. Szerk.

**) Hogy ez nem történt eddig, az uszoratörvények megszüntetése óta, azt bizonyítja, hogy nem történt akkor sem, ha a kamat fixiroztatnék. Egyébiránt mind szép, s sokszor elmondott teoriák azok, miket t. czikkirő fölhoz: csak hogy az tény, hogy mellettkökönkre meg a nép, s nem kell neki két évizted, hogy a parasztribort nagy része zsidókra kerüljön. Ha a nép értelem, kiskora: akkor gyánra van szüksége, a szabadság mellett elvész. E gyán a törvény: és nem a „laissez aller” kényelmes doctrinája. Szerk.

***) Nem oly könnyű, kivált nagyobb jelzálogkölcsönöket fölmondani, mert nehéz a liquidatioig jönni. Az árverés eredménye is nem mindig kedvező, ha csak a hitelező maga nem szánja el magát a vételre. Törvényes elárverezések pedig annyira elértéktelenítik a nagy birtokot, tehát a hipotekát; és így a hitelezők érdekébe ütöközök volnának: hogy nem kell tartani e lehetőségtől. E viszonyok önmagukat szabályozzák magyban. De azonnal változik a kérdés, mihelyt a kisbirtokok és zsidó-uszoras közti viszonyt vesszük tekintetbe. Egy-egy negyed, vagy nyolcad seshiót, egy-egy darab földesket mindig megveszi az uszoras, s aztan — bérbeadja előbbi tulajdonosának: és a depossessionális gyönyörű mérvben halad. Szerk.

képviselési és megyerendszerünkkel együtt ezredéves alkotmányunkban találja alapját, s maga a legalsóbb közigazgatási és törvénykezési forum — a község-rendszer bizonyíték, hogy nemzetünk mint társadalom — szervezetét tekintve — megkíván felelni a társadalom egyik azon alaptörvényének, mely szerint: „szervezet és alárendelés, társulás és egyéniség, felelősség és szabadság együtt jár az egész társadalmi világban.” (Carey H. „A társadalom tudomány kézikönyve” 46 fejezt. s. t. b.) De törekvéseinknek oda is kell hatni, hogy az egyesekben kifejtsek az egyéniséget, miről azt írja Dupon-Withe: „hogy az maga az élet, s ily felfogás mellett elenyészhetlen; mert ez ismerteti meg az emberrel, hogy eredetileg ök mindnyájan egyenértékű egyének és végre ez segíti az embert önértetre, és önálló, öntudatos egyénné változtatja, ki, mint ilyen ezektan képesítve van első sorban is önmagát emelni s jól esik éreznie, hogy ezen emelkedésével kapcsolatban segíti a társadalmat, melynek ő tagja és államo, melynek ő polgára — előnyét előmozdítani és a virágzó lét legmagasabb polczára emelni — s így koszoruzhatja a babér nemzetét és államo, egy görög böles szavai szerint: „hogy egyes embereknek csak akkor lehet jöletök, ha a közjó virágzik.”

Nézetem szerint az alárendelés illetoleg államfegyelem alatti engedelmesség, kifejezte azon magasztos eszméjét érteni akarom, a közjó előmozdítása és annak elérhetőse — de ezt azután koránsem akarom, egy aljas rab-szolgálattal érintkezésbe hozni — de kiejteni akarom ezzel, hogy nem a kényszer, hanem a törekvés oda hasson: — minden egyes honpolgár, természetből ösztönözve oda irányuljon, azt teljesíteni szent kötelességének elismerje, a mit az állam alárendülésnek, kötelezettségének rendel. Ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha a nemzettest minden tagja bír az állampolgár képzettségével, és ezt ismét a hazánkfiaink csak is a nevelés által lehet tulajdonává tenni.

Ezen nézetemből nyilvánítani akarom, hogy a népoktatás az országban, országos fontosságú ügy — és ezt a mostani század emberei előtt vitatni is szükségtelen dolog; — mert Hunfalvi Pál szerint 1848-ban a népnevelésről Szt. Istvántól fogva 814 évre először szólni nem volt korán: úgy 1868-ban a népnevelés is — országszerte, de egész Európa panaszkodik tanító hiányában, s különösen e hiányt kedves hazánkban tapasztaljuk, pedig mai világban, hol a concurrentia oly számos, és e pályán kedvező körülmény és alkalom is nyújtatik, hogy szegényebb sorsú ifjak képesíthetnek magukat, hol ez más pályáknál sokkal nehezebben érhető el, és még is visszhatas mutatkozik egyáltalában a képezdékben, s kérdem: mi lenne ennek főoka?

Mert nincs hivatalos állás talán, melyben az ember a köznép durva kifakadásainak és önkényének annyira ki volna téve, mint a néptanító. Sok öröm — de kevés örömmel van hintve a néptanító keményhantós pályájára, és ha ily önkény is még keseríti száraz falatját, ismételve kérdem, kinek legyen hajlama, akarat a pályára szentelni működését?

Ha a szegény tanító szigorú a tanoncokkal — akkor a szülők kifakadásait naponként van alkalmá hallgatni, — ha pedig gyenge és elnéző, akkor a fejére nőnek, s nem tanulnak semmit, s ezért aztán méltán lehet Nero a tanfelügyelő. — A tanító osztály az, t. szerkesztő úr, mely több elismerést érdemelne — és épen ez az osztály az, mely a legnagyobb nyomorban tengeli életét, s pedig ezek adják meg mindenhöz az alapot.

Ha szerkesztő úr megengedi, e tárgyhoz jövőre bővebben hozza szölok. [—]

A délmagyarországi történelmi és régészeti társulat rendes havi választmányi ülése decz. 30-án Temesvárott.

(Vége.)
IV. Nem ismeretlen a t. választmány előtt, hogy legbecesebb régészeti tárgyaink egy ra-

kásra hordva, csakis a legkiváncsiabb szakkedvelők által keresetnek és tekintetnek meg, míg ha azok közszemlére kiállitva, némileg rendbe is szedve, rájuk függesztett leírásokkal ellátva, mintegy magokhoz csábitanak a tudvagyokat, azon szerencsés eshetőségre számíthatna a társulat, hogy a közönség hasonló vagy rokonneműek felfedezése alkalmával tudná azokat elhelyezni végett, hova juttatni. E végből mulasztatlanul szükségesnek tartom mihamarabb egy alkalmas teremről gondoskodni, hogy abba behelyezvén tárgyainkat, a közönség is láthassa, és ha kedve tartja, szaporítsa Mert mig az átalakítandó megyeházánál — edes reményünk szerint — biztos menedéket találunk kincseinknek; mig a várfalak lerombolása után nyert területen régiségi muzeumot építhetünk, addig egy sem maradt kamatoztalanul rejtett helyen drága szerzeményünk, és nem hagyhatjuk továbbra is kielégítetlenül a közönséget, mely sovár figyelemmel kíséri működésünket.

V. Nem említhetem fel minden örömezem nélkül ama jelenséget, hogy hazánk különböző vidékein társulatunk irányával és céljaival megegyező szövetségek keletkeznek, mintegy bizosságuál a szellemi haladás érdekében sokat ígérő tényezőnek és hathatos ösztönül reánk nézve, kik a kezdet nehézségein szerencsésen, majd nem észrevétlenül állateltünk. Pozsony-, Felső- és Székes-Fehérmegyékben újabb alakulnak régészeti társulatok, hogy amit az idő vasfoga az ösők örökségéből meg nem emészített, azt önmaguk és az utódok okulására megmentésük az enyészettől. A Délmagyarországi történelmi és régészeti társulat hatásköre ezek közül a legnagyobb területre terjed ki, s tagjainak folytonos gyarapodása a legkedvezőbb jövőt engedí jósolni.

A választmány a jelentést örövendes tudomásul vette, a benne felsorolt értékes adományokért az illetőknek jegyzőkönyvi kivonatképen ünnepélyes köszönetet nyilvánítani rendelt, az indítványt pedig a tárgysorozat 5. pontja alatt felvenni határozta.

Ezután Odor Sámuel, társ. pénztárnok, adta elő jelentését a bevétel- és kiadásról, melynek maradvékát a főösszeghez csatolván, a pénztár jelenlegi állása 331 frt. 34 kr.

Következett ezután Boleszy Antal, választmányi tag értekezése „A Veterani barlang- és Peth vára”-ról. E jeles értekezés, melyet a választmányi tag által abban felemelt és a legnagyobb pontosággal leirt helyek hű ténnyezéseiről érdekes tón, négy részre oszlik, u. m.: I. A piszabari barlang védelmezése 1692. évben. II. Peth vára. III. A Veterani barlang védelmezése 1788. évben. IV. A Voithesalad nemzedékrendje. Az alapos szakavatottsággal és vonzó modorban irt értekezés a legnagyobb mértékben leköltö a hallgatók figyelmét.

Az értekezés a „Történelmi Adattár”-ban fog közöltetni. Érdekesnek találjuk megjegyezni, hogy a történelmi adatok szerint 1244-ben fennállott Peth vára a későbbi Marcolle erőd helyén épült és mai napig már csak mintegy sejtélemből lehet régi nyomaira akadni.

Mielőtt az indítványok tárgyalására került volna a sor, megállapított, hogy az emléttáblák kiemeltetése csak tavasszal eszközöltessek.

A Frányován talált kard ügyében tett feltevel iránt csakhamar megtörtént a határozat, miután dr. Despinitis P., vál. tag, bemutatta azon értek többleteit, melyek érte — száma nézve négy darab — cserében kivantatnak. És a kard a muzeumi fegyvertárnak egyik példánya lett.

Egy szekrény az értek számára föltöttebb nélkülözhetlen lévén, annak megrendelését a választmány az ajándék iránti legjobb reményben is engedélyezi.

Egy terem megszerzése és berendezése iránt tett indítvány a társulat anyagi körülményei között mostanában még nem talál kedvező visszhangra. Szüksége és haszna iránt kétség ugyan fenn nem forog, de a közönség megvalósítása a nagygyűlés teendőjeül elődáztatik.

Tagokul ajánloztak és megválasztáltak: Beniczky Dénes, kir. járásbíró Verseczen; Buday Antal, kir. telekkönyvvezető Verseczen;

TÁRCZA.

Nőboszú.

Hernando Hernandez de San Pedro y Bachamonde y Pena Fulgida egyike volt azon ó-spanyoloknak, melyen a már kevés él. Noha sokat utazott, mégis változatlanul tartá meg a spanyol nemzeti character minden vonását, s lelkiismeretes dolognak látszék tartani, az ó spanyol öltözetet egész sértetlenségében hordani. Amerikában próbált szerencsét, hosszan tartózkodék Comayagnában és azon idő után, mikor Új-Spanyolország tartományai erőszakosan elváltak az anyaországtól, visszatért Medellinbe, estremadurái születési helyére, aranykincseket hozva s egy fiatal, nemes, szép és szenvedélyes hivist.

Donna Engratia Loyabanés a napfordító forró ege alatt születvén, a creolnók, epedő tekintetével characterök egész fékeltenségét, vágyaik egész forróságát örökölte. Igen nagy tisztelettel viselteték Hernando Hernandez hosszú hajusa iránt, de őt nem szereték. Mind amellet óhajta a szerelmét. Választása majd kiszabatek. Egy fiatal francziát tüntete ki, kinek pillantásaival a templombeli uton találkoztak; sikerült neki férje szigorú örökösét megcsalni s őt magához behocsátani. A vállalat nehéz volt, és nagy vakmerőség; de a szerel-

mesektől okosságát kívánni annyit tesz, mint a szilfától körtvélyt kérni, spanyol közmondás szerint. Azonföül szeretője színtoly megmondatlan volt, mint maga az asszony. Mint mondók, könnyelmű franczia volt, gögös, hánykolódó mint minden hazafiai. De ki veszélybe megy, belé hal.

Hernando Hernandez hamar meggyőződött megalatásáról. Mindazáltal sokká hasztalanul iparkodék a bűnösöket rajta kapni s csak a törtéteknek köszönheté gyalázatának kivilágítását s a boszúüi alkalmat.

Éjszakai összejövetelnél történt, melyet dona Engracia szeretőjének megengedék, hogy a férjü a legnagyobb szerelemáramban szerencsétlenül a nevet elcserele. „Minő szép vagy Judithom,” szölt hozzá, „mily bájolók szemeid!” — „Mit!” kiáltá föl ez, mintha rosz álomból ébredne, „te Judithot ismersz... Mely zsidó vagy pogány nemzetiség az?... te szereted, áruló!”... Hasztalan akará az ifju magát menteni, nem hallgattatek meg; sőt a mint ő csendesíteni akará a nőt, ennek dühe annál inkább emelkedék, mig felső fokra hágott. Ekkor elfelejtve, hogy férje közel alszik, lármájával fölverék az egész házat. Don Hernando Hernandez fölébred és fölkel. Erősen kopogató az ajtón s szöla: „Nyissa föl! nyissa föl! parancsolom!” Ezen hang magához hozta hamar dona Engraciát. Hova rejtsé el szeretőjét? Semmi butor nem szolgálhata neki menedékül, semmi kijárason meg nem szökhe-

ték. Csupán egy szőnyeg feküdt a szoba egyik szögletében, oda téve el, hogy a brasaro sziporkái meg ne gyujtsák. Ez volt az egyetlen menekedési eszköz. Az ifju néhány másodperc alatt földre veté magát, a szőnyegbe burkolódzott s mig a férj a kardmarkolatfövel az ajtót veré, dona Engracia megijedés hangján (mely nem igen leheté mesterkélte) kiáltoza: „Félek! segítség! segítség!” Azonban az ajtó engedett Hernando öröklődésének. „Senor,” szöla hozzá a fiatal nő, „rahók zaja ijesztett fel, kik az ablak rostélyán át be akartak törni! Hivja kegyed embereit, vizsgálja meg a kertet, a tájt, bizonyosan nyomára akadand a gonoszoknak!”

De Hernandez nem hagyta magát e mentesség által zavarba hozni; azonban tetteté, mintha hinné. „De bizonyos kegyed — felelt — hogy nem hatottak e szobába? Nem bujtak el valahova?” — „Nem, nem!” felelt a fiatal nő, — itt senki sincs, mint kegyed s én... Hova rejtezkedtek volna ez üres szobában?” — „Igaz van, senora,” — felelt a férj, lábait a szőnyeg-gombolyagra téve, — „igaz van!” — De dühöngő pillantásai hazugsággal czafalák azon nyugalmat, melyet mutatni öröklődék s azon hitet, melyet színtele. „Igaz van, — folytatá, kardvasát mozgatva, — itt senki sem buhatott el. Azonban, mikor Godoi Aranjuézben, a néptül üzelve, Osuna herczegné padlására menekvék, ilyen szalmazsákba rejtezkedék s így két napig kikerülé elenségei cse-

lét. Ah! ha én jelen voltam volna!” — „Mit csinált volna kegyed?” — „Mindent kardom hegyével kutattam volna ki. De itt az nem szükséges. Itt semmi sincs, ugy-e, sennora?” S e szavaknál többször átszurá kardjával a szőnyeget. Fájdalmas fohások hangzóttak, de Hernando nem hallá őket, vagy legalább nem hallónak tetteté magát. „Most menedek! — szöla gúnyosan, — s a gonoszokat fölkeresem,” — s elhagyá nője szobáját, ki az ajtót gyorsan becsuká utána. Fölhengergeté a szőnyeg-gombolyagot; a fiatal franczia melle három szurással volt áttüve; szájából özönben folyt ki a vér. A nő térdre hullott előtte és hasztalanul törekvék a sebeitől folyó vért megállítani. A haldokló szöla kiart, de csak e szavakat tudá előhörögni: „Nem volt kegyednek igaza!... Judith... a hugom neve... meghalok... de szeretlek...” Még egyszer fölveté szemeit hozzá, hogy aztán örökre behunyja. Több óráig maradt holtteménél a nő, halványan, remegve; de midőn az hidegülni kezdett, s látá, hogy minden segedelem hasztalan, elhatározá magát: — mert nem tartozék ő a mindennapi asszonyokhoz, kik fájdalomokban hasztalan könnyüneknek adják át magokat. Szeretőjét megmenteni nem tudván, megboszulni akarta. Elhatározá magát. Fölnyitá az ajtót s tudára adá férjének, hogy a behatott rabló halva fekszik a szőnyegben.

„Meghalt, senora? — Annál jobb; hagyjon aludni.”

Chapo Elek, kir. aljárásbíró Verseczen; Demetrovics Tima, ügyvéd Verseczen; Hagn Károly, telekkönyvezető Verseczen; Hidegkuty József, számvevő Temesvárott; Kádics György, kir. alügyész Verseczen; Kádár József, ügyvéd Verseczen; Kassovics Mór, plébános Bogasban; Keresztes Antal, számvevő Temesvárott; Moldoványi Sándor, gyógyszerész Verseczen; Stojadinovits H. Bazil, birtokos Fehérlétföldön.

Elnökök alelnökök az ülést a küszöbön álló újév alkalmából, kölcsönös jó kívánatok között, 6 órakor bezárja.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Zombolya, január 12-én 1874.

Sokszor hallottuk azt a megjegyzést, hogy városunkban, a helybeli polgári iskola és Fröbel-kert javára színi előadás rendeztetett. E czéla két kis vígjáték adatott elő, egyik magyar, a másik pedig német nyelven. Az első magyar volt „Chasse croise”. A szereplők dícséretesen működtek közre. A nők Schürné, Angyal Józsa asszony, Hecker Emma és Telbisz Fanni urhölgyek játéka mindenkit kielégíthetett, és a tapsokat, a melyeket az elismerő vévő közönség részéről nyertek, meg is érdemelték, mert egyik jobban játszott a másiknál. A férfiak: Telbisz Károly és Csurgay Cornél urak semmi kívánni valót sem hagytak hátra. Ezt „Ein Hut” című egy felvonásos vígjáték követte, melyben a nők részéről Diblikné és Buresch Etel urhölgyek, otthonos és átgondolt játékokért a nagy számmal egybegyűlt közönség részéről elismerő tapsokban részesültek. Most „Jövök ad fortissimum verum” Gesztessy János ügyvéd úr, ki e darabban a jótékony czél iránti tekintetből szintén szíves volt közreműködni, játékaival oly hatást idézett elő, a melyre büszke lehetett volna bármely elsőrangú színész mellette az est dícsőségében Diblik, Threiss és Servo urak osztozkodtak. Szóval oly összevágóan sikerült mind a két darab, hogy a rendezőt, az általunk annyira tisztelt Viszkidenszky Gusztáv urat, méltán megilletetheti az elismerés diploma.

Az előadást az arisztokrácia tagjai végig nézték s úgy látszott, hogy jól is mulattak. Báró Liptay Béla képviselőnk, ki nemes szívről ismeretes itt is a jótékony czél iránti tekintetből jegyét 100 ftal váltotta meg. — Fogadjja ezért halás köszönetünket.

A pénztárnál a bájos és szelleműs Hetey Vilma és Bayer Georgine viselték a pénztárnok szerepét; s nem csoda, ha 358 ft. 70 kr. lett a jövedelem.

Azt hiszszük, hogy e tél folytán még lesz egy pár műkedvelői előadás, a melyről e lapok t. olvasói értesíteni el nem mulasztandó. *)

HIRHARANG.

§ A pancsovai választásról közöljük a következő részleteket: Tan egy képviselő választás sem hordta annyira magán a nyílt lázadás jeleit, mint éppen a pancsovai és mint onnan értesítenek, derék megyei csendőrkapitányunk Molnár István erélyes s tapintatos eljárással köszönetet, hogy a forrongó elem mindjárt eleinte elvonatott. Ugyanis: az agitátorok a választás helyén azzal izgatták a népet, hogy a császár a szerbeket eladta magyaroknak s erre feltűzettek Szerbia zászlói a szerb hercegi idegen czimerekkel. A megyei csendőrkapitány figyelmeztette őket, hogy ezen idegen czimerekkel ellátott zászlókat nem szabad oly alkotmányos jogok gyakorlatánál használni, melyek a magyar honpolgárnak tulajdonai s minthogy az említett kifejezések után ezek csendőrhatalomra szolgálnak — felszólította őket, hogy az idegen czimerekkel ellátott zászlókat tegyék le — midőn az izgatott azon-

ban ezt tenni vonakodtak, az idegen czimerű zászlókat elszedte. Ekkor előállt a nagy-hírű országfelforgató agitátor, Babes Vincze, fehérlétföldi képviselő, ki mindennemű eszközökkel törekedett az egybegyűlt választókat izgatni. Mindhogy pedig ezen őr ember mint izgatott úgy is ismeretes s kit már egyszer Torontál megye megyeházából is kidobtak, s minthogy a pancsovai kerületben választási joggal nem bír, s mivel többszöri figyelmeztetés dacára izgatni meg nem szűnt — a csendőrkapitányt őt befogatván s egy csendőr tisztességes kíséretében, őt a választókerületből kiutasította. Erre azután a forradalmi lázítás megszűnt. Midőn Molnár csendőrkapitány urnak kitaró ébersége s erélye elismerést érdemel — nem mulaszthatjuk el fajtalmunkat kifejezni afölött, hogy a polgárok nyugalmát és eszközök által kell biztosítani kitétszik ebből, hogy izgatott agitátorfőnökök ellenében a törvényt kell érvényesíteni — legyen bár ezen teremtés, országgyűlési képviselő.

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

*) Szívesen látott vendége leend a „Torontál”-nak. (Szerk.)

TÖRVÉNYTEREM.

1874-ik évi január 14-én a nagy-beckerek e. f. kir. törvényszéknek nyilvános ülésében következő perek előadattak:

Előadó: MIHAJLOVITS SÁNDOR, kir. tszki bíró. 2849. sz. 1873. t. k. — Marits Lázának, Paics Szina ellen, a mellencei tjk. 857. sz. a. ingatlanos tulajdonjoga iránt. 5260. sz. 1873. — Petrovits Dragutinak, Krumenaker Anna ellen, ház és szárazmalomhoz közösség felbontása iránt. 5525. sz. 1873. — Kasztory Jánosnak, Szeifert Márton beodrál lakos ellen, 529 ft. o. é. iránt. 6530. sz. 1873. — Györgye Moisésnek, Bnkur Lázár kis-toraki lakos ellen, 2990 ft. iránt. 8814. sz. 1873. — Spariosz Andrejnak, Spariosz Birkur és Flóra kis-toraki lakos ellen ingatlanos birtoka iránt.

PETTKO BÉLA előadó bíró helyett előadó MIHAJLOVITS SÁNDOR kir. törvényszéki bíró.

947. sz. polg. 1873. — Eck férj. Wilhelm Borbála felperesnek, Kuhn György és érdektársai ném.-száras lakosok mint alperesek ellen, 3567 ft. 40 kr. becsült ingóságokhoz örökösödés elismerése, s azoknak tulajdonába és tetteles birtokába átadása iránt. 1503. sz. polg. 1873. — Angerbauer és Werner temesvári kereskedői cég felperesnek, Virághy Regina mint alperes ellen 650 ft. s jár. iránt. 2010. sz. polg. 1873. — Schneider férj. Steibl Katalin felperesnek, Schneider férj. Tinesz Maria Jánosföldi lakosnő mint alperes ellen, Schneider János hagyatékára nézve a törvényes örökösödés megállapítása, esetleg 317 ft. 1/2, kr. köteles részének a már fizetett összeg beszámítása mellett, leendő kiegyezése s jár. iránt.

4186. sz. polg. 1873. — Erdős Ferencz felperesnek, Petes András mint alperes ellen, a magyar-itebei 372. sz. tjkben felvett és cserébe adott 1/4 telek tulajdona és birtokába átadása iránt.

6355. sz. polg. 1873. — Özevgy Petrományancz Paraszkéva, mint elmebeteg Petrományancz Jakab term. és törv. gyámja felperesnek, Burza Mathei jankahidi lakos mint alperes ellen, a jankahidi 152. számú tjknyv kiigazítása iránt.

7943. sz. polg. 1873. — Özevgy Radits most férjezett Szolárov Macza mint kiskoru gyermekei term. és törv. gyámja újító felperesnek Radits, Radits Mka mint nyitott alperes ellen 2 hold szántóföld 1/4 hold szőlő és fél ház hely tulajdona s birtoka iránti újított pere.

7944. sz. — Ninkovits Péter és érdektársának, Amisits György és érdektársa ellen, 466 ft. 59 kr. törke és jár. erejű módosi 55. sz. tjkben C. alatt bekebelezett zálogjog törles szorgalmazott törlesének előjegyzése és felülelőjegyzése igazolása valamint a 466 ft. 59 kr. törke s járuléka visszafizetése iránt.

Közgazdaság.

(Dohánytermelőknél.) Utasítás az iránt, mi módon lehet csekély fáradsággal nagy mennyiségű sarju levelet nyerni.

Tudvalevőleg évenként tetemes mennyiség használható dohány az által vész el, hogy a dohánytermelő a sarju- és kisebb kacsleveleket vagy éppen nem, vagy csak egészben takarítják le, s a nap által kiszáritott homokleveleket a földeken hagyják elrohadni.

A kisebb sarjleveleket leszedése többnyire azért marad el, mert a termelő, valahányszor bő termés van, a nagybecsű tövelekkel váltig el lévén foglalva, a kisebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják s azokat a juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyújt elegendő kárpótást, a kisebb levelek leszedése, felfűzése, szárítása és csomózásával járó fáradságát. Az idén csak csekély termés lévén kilitásban, feltehető, miszerint a termelőket könnyebb lesz rá bírni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékű dohányleveleket is gondosan leszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 ft. 50 krra, a csomózatlan leveleknek történt felemelése, elegendő jutalmat munkának tűnhetik 4 ft. 50 krra fel előttük, ezen melléktermékeknek kevés fáradsággal egybekötött leszedéséért. A mi a dohányföldeken leszáradt homokleveleket és más használható levélrészeket illeti, ezeket gyermekek által lehet leszedetni. A mennyiben kocányai husosak, napos helyeken, alacsony rétegekben összerakva, melyet gyakran meg lehet forgatni, a tovább szárításra kitenni, később nagyobb halmazokba rakni és midőn rohadástól már nincs ok tartani, szákokba tenni s beváltásig száraz helyre eltenni.

A kisebb sarjleveleket leszedése többnyire azért marad el, mert a termelő, valahányszor bő termés van, a nagybecsű tövelekkel váltig el lévén foglalva, a kisebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják s azokat a juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyújt elegendő kárpótást, a kisebb levelek leszedése, felfűzése, szárítása és csomózásával járó fáradságát. Az idén csak csekély termés lévén kilitásban, feltehető, miszerint a termelőket könnyebb lesz rá bírni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékű dohányleveleket is gondosan leszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 ft. 50 krra, a csomózatlan leveleknek történt felemelése, elegendő jutalmat munkának tűnhetik 4 ft. 50 krra fel előttük, ezen melléktermékeknek kevés fáradsággal egybekötött leszedéséért. A mi a dohányföldeken leszáradt homokleveleket és más használható levélrészeket illeti, ezeket gyermekek által lehet leszedetni. A mennyiben kocányai husosak, napos helyeken, alacsony rétegekben összerakva, melyet gyakran meg lehet forgatni, a tovább szárításra kitenni, később nagyobb halmazokba rakni és midőn rohadástól már nincs ok tartani, szákokba tenni s beváltásig száraz helyre eltenni.

A kisebb sarjleveleket leszedése többnyire azért marad el, mert a termelő, valahányszor bő termés van, a nagybecsű tövelekkel váltig el lévén foglalva, a kisebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják s azokat a juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyújt elegendő kárpótást, a kisebb levelek leszedése, felfűzése, szárítása és csomózásával járó fáradságát. Az idén csak csekély termés lévén kilitásban, feltehető, miszerint a termelőket könnyebb lesz rá bírni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékű dohányleveleket is gondosan leszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 ft. 50 krra, a csomózatlan leveleknek történt felemelése, elegendő jutalmat munkának tűnhetik 4 ft. 50 krra fel előttük, ezen melléktermékeknek kevés fáradsággal egybekötött leszedéséért. A mi a dohányföldeken leszáradt homokleveleket és más használható levélrészeket illeti, ezeket gyermekek által lehet leszedetni. A mennyiben kocányai husosak, napos helyeken, alacsony rétegekben összerakva, melyet gyakran meg lehet forgatni, a tovább szárításra kitenni, később nagyobb halmazokba rakni és midőn rohadástól már nincs ok tartani, szákokba tenni s beváltásig száraz helyre eltenni.

A kisebb sarjleveleket leszedése többnyire azért marad el, mert a termelő, valahányszor bő termés van, a nagybecsű tövelekkel váltig el lévén foglalva, a kisebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják s azokat a juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyújt elegendő kárpótást, a kisebb levelek leszedése, felfűzése, szárítása és csomózásával járó fáradságát. Az idén csak csekély termés lévén kilitásban, feltehető, miszerint a termelőket könnyebb lesz rá bírni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékű dohányleveleket is gondosan leszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 ft. 50 krra, a csomózatlan leveleknek történt felemelése, elegendő jutalmat munkának tűnhetik 4 ft. 50 krra fel előttük, ezen melléktermékeknek kevés fáradsággal egybekötött leszedéséért. A mi a dohányföldeken leszáradt homokleveleket és más használható levélrészeket illeti, ezeket gyermekek által lehet leszedetni. A mennyiben kocányai husosak, napos helyeken, alacsony rétegekben összerakva, melyet gyakran meg lehet forgatni, a tovább szárításra kitenni, később nagyobb halmazokba rakni és midőn rohadástól már nincs ok tartani, szákokba tenni s beváltásig száraz helyre eltenni.

A kisebb sarjleveleket leszedése többnyire azért marad el, mert a termelő, valahányszor bő termés van, a nagybecsű tövelekkel váltig el lévén foglalva, a kisebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják s azokat a juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyújt elegendő kárpótást, a kisebb levelek leszedése, felfűzése, szárítása és csomózásával járó fáradságát. Az idén csak csekély termés lévén kilitásban, feltehető, miszerint a termelőket könnyebb lesz rá bírni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékű dohányleveleket is gondosan leszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 ft. 50 krra, a csomózatlan leveleknek történt felemelése, elegendő jutalmat munkának tűnhetik 4 ft. 50 krra fel előttük, ezen melléktermékeknek kevés fáradsággal egybekötött leszedéséért. A mi a dohányföldeken leszáradt homokleveleket és más használható levélrészeket illeti, ezeket gyermekek által lehet leszedetni. A mennyiben kocányai husosak, napos helyeken, alacsony rétegekben összerakva, melyet gyakran meg lehet forgatni, a tovább szárításra kitenni, később nagyobb halmazokba rakni és midőn rohadástól már nincs ok tartani, szákokba tenni s beváltásig száraz helyre eltenni.

A kisebb sarjleveleket leszedése többnyire azért marad el, mert a termelő, valahányszor bő termés van, a nagybecsű tövelekkel váltig el lévén foglalva, a kisebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják s azokat a juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyújt elegendő kárpótást, a kisebb levelek leszedése, felfűzése, szárítása és csomózásával járó fáradságát. Az idén csak csekély termés lévén kilitásban, feltehető, miszerint a termelőket könnyebb lesz rá bírni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékű dohányleveleket is gondosan leszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 ft. 50 krra, a csomózatlan leveleknek történt felemelése, elegendő jutalmat munkának tűnhetik 4 ft. 50 krra fel előttük, ezen melléktermékeknek kevés fáradsággal egybekötött leszedéséért. A mi a dohányföldeken leszáradt homokleveleket és más használható levélrészeket illeti, ezeket gyermekek által lehet leszedetni. A mennyiben kocányai husosak, napos helyeken, alacsony rétegekben összerakva, melyet gyakran meg lehet forgatni, a tovább szárításra kitenni, később nagyobb halmazokba rakni és midőn rohadástól már nincs ok tartani, szákokba tenni s beváltásig száraz helyre eltenni.

A kisebb sarjleveleket leszedése többnyire azért marad el, mert a termelő, valahányszor bő termés van, a nagybecsű tövelekkel váltig el lévén foglalva, a kisebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják s azokat a juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyújt elegendő kárpótást, a kisebb levelek leszedése, felfűzése, szárítása és csomózásával járó fáradságát. Az idén csak csekély termés lévén kilitásban, feltehető, miszerint a termelőket könnyebb lesz rá bírni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékű dohányleveleket is gondosan leszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 ft. 50 krra, a csomózatlan leveleknek történt felemelése, elegendő jutalmat munkának tűnhetik 4 ft. 50 krra fel előttük, ezen melléktermékeknek kevés fáradsággal egybekötött leszedéséért. A mi a dohányföldeken leszáradt homokleveleket és más használható levélrészeket illeti, ezeket gyermekek által lehet leszedetni. A mennyiben kocányai husosak, napos helyeken, alacsony rétegekben összerakva, melyet gyakran meg lehet forgatni, a tovább szárításra kitenni, később nagyobb halmazokba rakni és midőn rohadástól már nincs ok tartani, szákokba tenni s beváltásig száraz helyre eltenni.

A kisebb sarjleveleket leszedése többnyire azért marad el, mert a termelő, valahányszor bő termés van, a nagybecsű tövelekkel váltig el lévén foglalva, a kisebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják s azokat a juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyújt elegendő kárpótást, a kisebb levelek leszedése, felfűzése, szárítása és csomózásával járó fáradságát. Az idén csak csekély termés lévén kilitásban, feltehető, miszerint a termelőket könnyebb lesz rá bírni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékű dohányleveleket is gondosan leszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 ft. 50 krra, a csomózatlan leveleknek történt felemelése, elegendő jutalmat munkának tűnhetik 4 ft. 50 krra fel előttük, ezen melléktermékeknek kevés fáradsággal egybekötött leszedéséért. A mi a dohányföldeken leszáradt homokleveleket és más használható levélrészeket illeti, ezeket gyermekek által lehet leszedetni. A mennyiben kocányai husosak, napos helyeken, alacsony rétegekben összerakva, melyet gyakran meg lehet forgatni, a tovább szárításra kitenni, később nagyobb halmazokba rakni és midőn rohadástól már nincs ok tartani, szákokba tenni s beváltásig száraz helyre eltenni.

A kisebb sarjleveleket leszedése többnyire azért marad el, mert a termelő, valahányszor bő termés van, a nagybecsű tövelekkel váltig el lévén foglalva, a kisebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják s azokat a juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyújt elegendő kárpótást, a kisebb levelek leszedése, felfűzése, szárítása és csomózásával járó fáradságát. Az idén csak csekély termés lévén kilitásban, feltehető, miszerint a termelőket könnyebb lesz rá bírni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékű dohányleveleket is gondosan leszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 ft. 50 krra, a csomózatlan leveleknek történt felemelése, elegendő jutalmat munkának tűnhetik 4 ft. 50 krra fel előttük, ezen melléktermékeknek kevés fáradsággal egybekötött leszedéséért. A mi a dohányföldeken leszáradt homokleveleket és más használható levélrészeket illeti, ezeket gyermekek által lehet leszedetni. A mennyiben kocányai husosak, napos helyeken, alacsony rétegekben összerakva, melyet gyakran meg lehet forgatni, a tovább szárításra kitenni, később nagyobb halmazokba rakni és midőn rohadástól már nincs ok tartani, szákokba tenni s beváltásig száraz helyre eltenni.

A kisebb sarjleveleket leszedése többnyire azért marad el, mert a termelő, valahányszor bő termés van, a nagybecsű tövelekkel váltig el lévén foglalva, a kisebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják s azokat a juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyújt elegendő kárpótást, a kisebb levelek leszedése, felfűzése, szárítása és csomózásával járó fáradságát. Az idén csak csekély termés lévén kilitásban, feltehető, miszerint a termelőket könnyebb lesz rá bírni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékű dohányleveleket is gondosan leszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 ft. 50 krra, a csomózatlan leveleknek történt felemelése, elegendő jutalmat munkának tűnhetik 4 ft. 50 krra fel előttük, ezen melléktermékeknek kevés fáradsággal egybekötött leszedéséért. A mi a dohányföldeken leszáradt homokleveleket és más használható levélrészeket illeti, ezeket gyermekek által lehet leszedetni. A mennyiben kocányai husosak, napos helyeken, alacsony rétegekben összerakva, melyet gyakran meg lehet forgatni, a tovább szárításra kitenni, később nagyobb halmazokba rakni és midőn rohadástól már nincs ok tartani, szákokba tenni s beváltásig száraz helyre eltenni.

A kisebb sarjleveleket leszedése többnyire azért marad el, mert a termelő, valahányszor bő termés van, a nagybecsű tövelekkel váltig el lévén foglalva, a kisebb sarjleveleket figyelemre sem méltatják s azokat a juhaikkal legeltetik le, vagy pedig, mert azon nézetben vannak, hogy az illető beváltási ár nem nyújt elegendő kárpótást, a kisebb levelek leszedése, felfűzése, szárítása és csomózásával járó fáradságát. Az idén csak csekély termés lévén kilitásban, feltehető, miszerint a termelőket könnyebb lesz rá bírni, hogy a sarju és egyéb csekélyebb értékű dohányleveleket is gondosan leszedjék, annál inkább, mert a kacslevelek beváltási árának 5 ft. 50 krra, a csomózatlan leveleknek történt felemelése, elegendő jutalmat munkának tűnhetik 4 ft. 50 krra fel előttük, ezen melléktermékeknek kevés fáradsággal egybekötött leszedéséért. A mi a dohányföldeken leszáradt homokleveleket és más használható levélrészeket illeti, ezeket gyermekek által lehet leszedetni. A mennyiben kocányai husosak, napos helyeken, alacsony rétegekben összerakva, melyet gyakran meg lehet forgatni, a tovább szárításra kitenni, később nagyobb halmazokba rakni és midőn rohadástól már nincs ok tartani, szákokba tenni s beváltásig száraz helyre eltenni.

A nagyobb sarju leveleket, melyek a beváltásról szóló hirdetmény határozatai szerint még a III. és II. osztályú levelek közé sorozhatók, miként az anyaleveleket, kellő időben kell a töröl lezárni és megfelelően kezelni. Ellenben az ugynevezett kacslevelek nagyobb mennyiségben lezárása csak akkor várható, ha csekély fáradsággal van összekötve.

Ez a következő módon érhető el: Mihelyt, mint előbb említettük, a nagyobb sarjulevelek lezáródtak, az egész dohánytövek vagy a nagyobb mellékhatások, melyekről azonban a netán meglévő virágbimbókat és

magtartókat el kell távolítani, — levágnak, s egyelőre 3 láb magas rakásokban oly czelekből halmoztatnak fel, hogy a rajtok levő apró levelek elfonyadjanak és sötétzöld színüket sárgászöldre változtassák át.

E czél elérévének, a tövek vagy hajtások, a rajtuk levő apró levelekkel együtt, a házereszek alatt, vagy a padláson, pajtában stb., szóval mindenütt, hol az eső ellen biztosítva vannak, felagattatnak, hogy az apró levelek megszáradjanak.

E végből a tövek, (hajtások) tú segélyével zsinórakra füzetnek, a vastagabb tökéket azonban egyszerűen

késsel is lehet oldalvást megmetszeni, s ezen metszésekén át a már kifeszített zsinórra aggatni. Végre még a legelső levél gyökén is lehet a tövet vagy hajtást felaggatni.

Ebből látható, miszerint itt a földlog az, hogy az apró levelek megszáradjanak; e végett e levelek egyenkinti felüzése a zsinórra feltételül nem szükséges.

Mihelyt a felaggatott sarjulevelek kellően megszáradtak, úgy a mint száradás közben összegyönyölődtek, tehát a szokásos simítás elkerülésével, egyszerűen lezáródnak a töröl, s a beváltásról szóló hirdetmény

20. pontja értelmében esomókba kötendők, mely munkával gyermekeket lehet megbízni.

A m. kir. pénzügyminisiteriumtól.

Szerkesztői nyiltposta.

Y. urnak. Saját felelőségére, szivesen. Az illető nem küldött még tudósítást.

„Somogy” és a „Győri Közöny” t. szerkesztőségének. A cserepéldányt ez évben még nem láttuk. Kérjük e tárgyban becses intézkedéseket.

R. urnak. E negyedévben t. példányt már nem rendelkeztünk, jövőre szivesen.

H I R D E T É S E K.

29. sz. v. m. Figyelmeztetés. (2^a)

Ezen város lakossága már sokszor felszólított, miszerint cselédjeiket azonnal a felfogadás napján ezen kapitányságnál vagy a cseléd szerzőnek jelentsek be, és azok részére cselédkönyvet állítsanak ki. — Daczára a sokoldalú felhívás, és meghagyásoknak, sajnosan kellett tapasztalni hogy a lakosság saját kárára cselédjeiket beiratni és azok részére cselédkönyvet szerezni leginkább elmulasztotta.

A t. cz. közönség felhivatik, miszerint cselédjeiket egy új cselédkönyv és 15 krros bélyegjeggyel ellátva f. é. január 11-ik napjától kezdve bezárólag ugyan ez év márczius 1-ső napjáig mindenkor csütörtök és vasárnap délutáni órákban ezen kapitányi hivatalba küldeni, és jövőben pedig a felfogadás napján cselédjeiket azonnal bejelenteni illetőleg beiratni el ne mulasszák, mert ellenesetben 5 frtól 50 frtig terjedő bírságra fognak marasztaltatni.

Nagy-Becskerek város kapitánysága 1874. évi január 7-én.

Nédits János,
városi kapitány.

28. szám. Figyelmeztetés. (2^a)

A netalán bekövetkezendő cholera járvány ellen óvintézkedéseknek jó eleve leendő megtétele czéljából, ezen város lakossága illetőleg háztulajdonosai alólított kapitányság által figyelmeztetnek, miszerint emészto gödreiket úgysszinte a hűzterjesztő különféle gazt és szemetet udvaraikból f. é. márczius 15-ik napjáig annál bizonyosabban kitisztíratni siessenek; minthogy a fentebb kitélt napon a fenálló cholera-bizottság által házról házra szigorú vizsgálat lesz megtartandó, mely alkalommal a mondott bizottság által bejelentendő mulasztók 5 frtól 50 frtig terjedő penzbírságra lesznek elmarasztalendók.

Nagy-Becskerek város kapitányi hivatala 1874. évi január 5-én.

Nédits János,
városi kapitány.

9604. sz. Hirdetmény. (3^a)

Torontálmege részéről közhírré tétetik, hogy a jövő 1874. évre szükséges és alább elősorolt írószerek és irodai szükségleteknek ajánlat utáni beszerzése végett az ajánlatok beadására jövő 1874. évi január 19-ik napja tüzett ki.

A szükséges írószerek nemei:

- 80 rizma kisfogalmazati merített diósgyöri papír Nr. 2 11 $\frac{1}{2}$ font súlya, 14" mag., 16" szél.
- 80 rizma irodai merített és körülmetszett diósgyöri papír Nr. 2 12 font súlya, 14" mag., 16" szél.
- 20 rizma irodai fényes gyár-papír 7 $\frac{1}{2}$ font súlya, 13" mag., 16" szél.
- 14 rizma irodai ministeriális papír 9 font súlya, 13" mag., 16" szél.
- 8 rizma kis szürke boríték papír prima qualita 13" mag., 16" szél.
- 8 rizma nagyobb boríték papír prima qualita 15" mag., 19" szél.
- 3 rizma nagyobb burkoló papír prima qualita 24" mag., 34" szél.
- 1 koncz atlasz rajzpapír 25 $\frac{1}{2}$ " mag., 32 $\frac{1}{2}$ " szél.
- 6 rőf angol kalicovászon (Zeichenleinwand).
- 80 skatulya fele középső fele finom Kuhn Károly'féle 530. számú alumíniumtoll minden skatulya 4 darab nyéllel ellátva.
- 24 darab rajztoll.
- 20 font legfinomabb spanyol viasz á 16 darab.
- 80 " finom spanyol viasz á 8 darab.
- 40 tuczat Hartmuth'féle fekete iron Nr. 5.
- 16 " legfinomabb Hartmuth'féle vörös carmin iron.
- 8 " " " fele vörös fele kék iron.
- 12 darab radirgummi fába borítva.
- 2 font vörös karmin ténla.
- 2000 darab közepszerű vörös ostya Nr. 8.
- 10 font vastag szürke spárpa (Rebschnur).
- 40 " közepszerű szürke spárpa.
- 10 " egész vékony fehér spárpa.
- 20 lat kék-sárga színű hitelesítő zsinór (filum authenticum).
- 60 nagy motring fejrítlen czérna.
- 12 darab porseprő.
- 12 " sörtesepő.
- 12 " személapát bádoghól.
- 6 mázsa apollo-gyertya (bécsi súly).
- 30 darab üvegecske kék stampiglia festék.
- 12 " gyertyatartó rézből.
- 6 " papirolló.
- 12 " tentatartó porzóstól együtt cserépből.
- 6 " " " vörös ténának való.

A vállalkozni kívánók tehát ezennel felhivatnak ajánlataikat, melyekben az ajánlatok czikkékként teendő az ajánlott egész összege után számítandó 10%-nyi bánatpénzzel és a szállítandó írószerek mintáival 50 krros bélyeggel ellátott s lepecsételt levelekben azon világos megjegyzéssel, hogy a feltételek előttük ismeretesek és hogy azokat megtartani magukat feltételül kötelezik, az alispáni hivatalhoz a fentebb kitézett határnapig benyújtani. A feltételek a szokott hivatalos órákban a megyei számvevői hivatalnál betekintheők.

Utóajánlatok el nem fogadhatnak.

Nagy-Becskereken, 1873. évi december 28-án.

Torontálmege alispáni hivatala.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

6725. szám 1873. (3^a)

Árverési hirdetmény.

A n.-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Schlapity Gyula és Miladin Ankanak 263 ft. 55 kr. töke és járuléai kielégítése végett Gyurity Táca mellencei lakosnak végrehajlásilag lefoglalt a kumáni 135. sz. tjkönyvben felvett és 550 fra becsült 223. ó.-sz. ház és $\frac{1}{4}$ telek és ahoz tartozó 4635. r.-sz. szőlő vagyonának bírói árverés utján leendő eladása elrendeltetett, ennek a helyszínén illetőleg Kumán helység község-háznál eszközzése az első árverés határídeje 1874. évi február 23-ik, a második pedig márczius 24-ik napjára, mindig délelőtti 10 órára tüzetik ki oly megjegyzéssel, hogy a birtok csak a második árverésnél a becsáron alól el fog adatni.

Az árverezni kívánók, tartoznak a becsértéknek 10% bánatpénzzel letenni, az ígert vételért két részletben és pedig felét azonnal, a másik felét melyben a bánatpénz betudandó az árveréstől számítandó 3 hó alatt lefizetni, a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az árverési határnapok alatt az árverező bírónál megtekintheők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltetésök végett helyben lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását e hivatalnál jelentsek be; ellenkező esetben képviseltetésök végett gondnok fog kinevezetni, végre

Felhivatnak mindazok, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykeresetüket a perrend. 466. §. értelmében e hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az árverés foganatosításával Geiger Manó kir. telekkönyvi iktató, jelentése bevérsása mellett megbízatik.

Kelt a nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1873. évi december 24-én tartott ülésében.

4271. szám 1873. (3^a)

Árverési hirdetmény.

A nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Németh Elek felperes kérelmére Petrovits Dragutin helybeli ügyvéd s alperesnek a nagy-becskereki 2064. sz. tjkönyvben foglalt s 2510 fra becsült háza, továbbá az ugyanezen község 1760. szám tjkönyvben felvett s 6380 fra becsült alperest illető ház részére névze bírói árverés elrendeltetett, ennek ezen kir. törvényszék telekkönyvi osztálya helysegeiben leendő eszközzése az első árverés határídeje 1874. évi február 20-ik, a második pedig márczius 23-ik napjára, mindig délelőtti 9 órára tüzetik ki oly megjegyzéssel, hogy a birtok csak a második árverésnél a becsáron alól el fog adatni.

Az árverezni kívánók tartoznak a becsértéknek 10% bánatpénzzel letenni, a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az árverési határnapok alatt az árverező kiküldöttél megtekintheők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi, nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltetésök végett helyben lakó megbízottat rendeljenek és annak nevét és lakását e hivatalnál jelentsek be; ellenkező esetben képviseltetésök végett gondnok fog kinevezetni, végre

Felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykeresetüket a perrend. 466. §. értelmében e hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az árverés foganatosításával Marianovich János kir. törvényszéki végrehajtó jelentése bevérsása mellett megbízatik.

Kelt a nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának, 1874-ik évi január 10-én tartott ülésében.

6445. szám 1873. (3^a)

Árverési hirdetmény.

A nagy-becskereki e. f. kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Pavlovits Mátának, Rakia Mátá elleni kérelmére az alperes tulajdonához tartozó, a t.-becsei 33. sz. tjkönyvben foglalt és 180 fra felbecsült házra névze a bírói árverés elrendeltetett, s ennek a helyszínén illetőleg a török-becsei község-házánál leendő eszközzése végett az első árverés határídeje 1874. évi január 27-ik, a második pedig február 27-ik napjára, mindig délelőtti 10 órákor tüzetik ki oly megjegyzéssel, hogy a birtok csak a második árverésnél fog a becsáron alól eladatni.

Az árverezni kívánók, tartoznak a becsértéknek 10% bánatpénzzel letenni, a többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban, a telekkönyvi hivatalban, és az árverési határnapok alatt az árverező kiküldöttél megtekintheők.

Figyelmeztetnek továbbá a többi nem a bíróság székhelyén lakó jelzálogos hitelezők, hogy a vételár felosztása alkalmával képviseltetésök végett helyben lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását e hivatalnál jelentsek be; ellenkező esetben képviseltetésök végett gondnok fog kinevezetni, végre

Felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykeresetüket a perrend 466. §-a értelmében e hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, ezen telekkönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Az árverés foganatosításával Marianovich János kir. végrehajtó jelentése bevérsása mellett megbízatik.

Kelt a nagy-becskereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának N.-Becskereken, 1873. december 30-án tartott ülésében.

II. árverési hirdetmény. (3^a)

Alólirt ezennel közhírré teszi, hogy Dajits Mijának Daitis Nika hagyatéka elleni 1873. évi december 19-én megtartott első árverés vevők hiányában sikertelenül maradván, a második árverés 1874. évi január 19-ére kitüzetik azzal, hogy ez alkalommal a n.-becskereki 2217. sz. tjkönyvben felvett szürű nélküli egy negyed telek a 2408 ft. 60 krnyi becsáron alól is el fog adatni.

Kelt N.-Becskereken, 1873. évi december 29-én.

Wippler Sándor.

kir. segéd telekkönyvezető, mint kiküldött végrehajtó.

Felhívás.

Annak következtében, hogy a honvédelmi minster úr, a honvéd-lovasság számára, a pótllovak (Remonden-Pferde) beszerzését, kézi bevásárlás utján (durch Handeinkauf) engedélyezte, saját kiindulási szempontból óhajtanám tudni, hogy itt helyben és a környékben valjon lehetne-e? a honvéd-lovasság számára alkalmas lovakat bevérsároltatni; felkérem tehát az illetőket, hogy a kik ilyenmő eladandó lovakat bírnak, engemet erről mihamarább értesíteni sziveskedjenek.

Nagy-Becskereken, 1874. évi január 11-én.

Pawlowski Ede.

honvédhuszár százados.

Meghívás (2^a)

a folyó évi január 18-án délutáni 3 órákor a casinótársaság nagy termében tartandó

nögyyleti rendes évi közgyűlésre.

Tárgyak:

1. Titkári jelentés a lefolyt második egyleti évről.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1873. évi egyleti számadásokról.
3. A nögyület 1874. évi költségvetése.
4. A kisedővoda 1874. évi költségvetése.
5. A városi hatóság átíratva a kisedővodának segeleyzése ügyében.
6. A módosított alapszabályoknak bemutatása s tárgyalása.
7. A tisztikar és választmány megválasztása.
8. Netaláni indítványok.

Kelt N.-Becskereken, 1874. évi január 7-én.

Mockovcsák János T.,
nögyyleti titkár.

Vécsey Eleonora,
nögyyleti elnök.

Einladung

zu der am 18. Jänner Nachmittags 3 Uhr im großen Saale des Casinogebäudes abzuhaltenden

ordentl. Jahresitzung des Frauenvereines.

Gegenstände:

1. Bericht des Secretärs über das abgelaufene 2-te Jahr.
2. Bericht des Rechnungs-Revisions-Comités über die Rechnungen des Jahres 1873.
3. Vorschlag des Frauenvereines für das Jahr 1874.
4. Vorschlag der Kleinkinderbewahr-Anstalt für das Jahr 1874.
5. Zuschrift der Stadtbehörde in Angelegenheit der Unterstützung der Kleinkinderbewahr-Anstalt.
6. Vorlage und Beratung der modificirten Statuten.
7. Wahl der Beamten und des Ausschusses.
8. Etwaige Anträge.

Gr.-Becskeref, am 7. Jänner 1874.

Joh. Th. Mockovcsák,
Frauenvereines-Secretär.

Eleonora v. Vécsey,
Frauenvereines-Präsident.

ПОЗИВ

на

ред. годишњу седницу задруге госпоја,

koja ће се 6. (18.) januara t. r. после подне у 3 сата у великој касниској дворани одржавати.

Предмети:

1. Извештај тајника преко истека друге године.
2. Извештај одбора који је прегледао рауне за годину 1873.
3. Прорачун госпоњиске задруге за годину 1874.
4. Прорачун завода за чување мале деце за г. 1874.
5. Одпис варошке власти због подпоре заводу за чување мале деце.
6. Предлог и саветовање о промени штатуа.
7. Избор чиновника и одбора.
8. Разни предлози.

У В.-Бечкерку, (26. дец. 1873) 7. januara 1874.

Јов. Т. Моцковцак,
тајник госп. задруге.

Елеонора од Вечеј,
председница госп. задруге.

Szerkesztő-társ Kiss Károly.

Nyomatok a kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskereken.